

En empirisk analyse af hvorledes antallet af fejl reduceres i forbindelse med værdiforringelsestest

Af Christian Petersen og Thomas Plenborg

Resumé

Dagsværdier bliver stadig oftere anvendt som målingsmetode ved opgørelse af aktiver og forpligtelser. Mens dette forekommer naturligt for finansielle aktiver og forpligtelser, synes det mere kontroversielt at anvende dagsværdier ved opgørelse af goodwill. Fastlæggelse af værdien af goodwill er teknisk udfordrende og forbundet med et stort element af skøn. I denne undersøgelse fokuseres på de tekniske problemstillinger, der er forbundet med værdiforringelsestest. Undersøgelsen bygger således videre på Hansen m.fl., (2007a+b), der påviser, at virksomheder begår en række tekniske fejl i forbindelse med værdiforringelsestest.

I denne artikel forsøger vi at identificere særlige virksomhedskarakteristika, som kan forklare fejl begået ved værdiforringelsestest. Vi finder, at

mindst to forhold kan forklare de fejl, der begås ved gennemførelse af værdiforringelsestest. Således begår virksomheder, der udarbejder manualer og hvor værdiforringelsestesten gennemføres af personer med en betydelig erfaring indenfor værdiansættelse af virksomheder, signifikant færre fejl end øvrige virksomheder. Til gengæld kan virksomhedskarakteristika som størrelse, tidsforbrug per værdiforringelsestest, antal opkøb samt anvendelse af identisk værdiansættelsesmodel på tværs af CGU'er (cash generating units) ikke (statistisk set) forklare fejl begået ved implementering af værdiforringelsestest.

Vi vurderer, at vores undersøgelse vil være af væsentlig interesse for virksomheder, revisorer, regnskabsudstedende organer samt regnskabsbrugere.

Indledning

Den 1. januar 2005 overgik de børsnoterede virksomheder i EU til at aflægge årsrapport efter de internationale regnskabsstandarder (IAS/IFRS). Efter dette regelsæt skal de børsnoterede selskaber således ikke længere foretages åremålsamortisering af goodwill, der til gengæld afløses af værdiforringelsestest. Det indebærer, at goodwill fremover alene skal nedskrives, hvis den bogførte værdi er højere end dagsværdien (genindvindingsværdien). Genindvindingsværdien beregnes som den højeste værdi af salgsværdi fratrukket forventede omkostninger forbundet med salget og nytteværdien (kapitalværdien). Netop kapitalværdiberegningen er kontroversiel, idet kapitalværdiberegninger tidligere alene er blevet anvendt på finansielle aktiver og forplig-

telser, hvor de fremtidige pengestrømme i langt højere grad ligger op ad de realiserede pengestrømme. Området er generelt kompliceret og mange argumenter for og imod værdiforringelsestest har været fremført i regnskabsdebatten (se fx Seetharaman m.fl., 2006).

I Hansen m.fl. (2007a+b) undersøges ved hjælp af en spørgeskemaundersøgelse, hvorledes værdiforringelsestest af goodwill gennemføres blandt alle danske børsnoterede virksomheder. De påviser i deres undersøgelse, at der begås en række fejl. De væsentligste fejl er

- Manglende værdiforringelsestest på koncernniveau i de tilfælde goodwill og cor-

porate assets ikke er allokeret til et lavere niveau end koncernniveau

- Forkert beregning af før-skat diskonteringssats.
- Forkert indregning af systematisk risiko i cash flowet henholdsvis diskonteringssatsen
- Forkert terminalværdiberegning

Som påpeget i Hansen m.fl. (2007a+b) kan det betydelige antal fejl skyldes manglende konsensus på området, da undersøgelsen blev gennemført første år efter indførelsen af værdiforringelsestest. Men mængden af fejl og den forskel i regnskabspraksis, der er identificeret på tværs af virksomheder bør samtidig også føre til, at virksomheder og revisorer bør overveje at stramme op på deres procedurer. Tilsvarende påpeges, at standardudstedere bør vurdere, om de udstedte standarder er for komplicerede eller ikke er tilstrækkeligt pædagogiske. Ifølge Hansen m.fl. (2007a+b) bærer International Accounting Standard Board (IASB) en del af skylden for undersøgelsens resultater. Eksempelvis er det uklart, hvorfor der i standarden lægges op til at beregne værdien baseret på en før-skat cash flow og før-skat diskonteringssats, når efter skat beregninger anvendes i praksis. Derved introduceres iterationsmetoden til estimation af diskonteringssatsen (før skat), en metode der er ukendt for de fleste. Husman m.fl. (2006) finder også, at forskellige metoder til estimation af diskonteringssatsen i henhold til International Accounting Standard (IAS) 36, appendiks A er teoretisk forskellige. Endvidere er standarden på flere områder ikke særlig pædagogisk. Der burde eksempelvis være et gennemgående eksempel, der viser, hvorledes man beregner værdien af en CGU (cash generating unit = pengestrømsgenererende enhed) baseret på en før skat/efter skat betragtning og ved justering af risiko i cash flowet henholdsvis diskonteringssatsen.

I denne artikel undersøger vi empirisk, hvilke tiltag virksomheder kan foretage for at reducere eller helt eliminere fejl ved værdiforringelsestest. Specifikt identificeres særlige virksomhedskarakteristika, som forventes at

forklare fejl begået ved værdiforringelsestest. Hvis der kan påvises en statistisk sammenhæng mellem udvalgte virksomhedskarakteristika og fejl begået ved værdiforringelsestest, er det muligt målrettet at sætte ind over for disse fejl. Hvis eksempelvis virksomheder, der udarbejder manualer for værdiforringelsestest, begår signifikant færre fejl end virksomheder, der ikke anvender en manual, vil det være vores anbefaling, at virksomheder udarbejder manualer med henblik på at reducere eller helt eliminere fejl ved implementering af værdiforringelsestest.

I betragtning af at de internationale regnskabsregler er blevet særdeles komplekse og voluminøse i de senere år, er det overraskende, at der stort set ikke er foretaget lignende undersøgelser, som fokuserer på, hvorledes virksomheder implementerer de internationale regnskabsstandarder.

Det er således vor opfattelse, at denne undersøgelse med fordel kan studeres af virksomheder, revisorer, standardudstedende organer som IASB og ultimativt brugerne af årsrapporten.

Den resterende del af denne artikel er struktureret som følger. Først følger en kort beskrivelse af datasættet efterfulgt af en beskrivelse af det anvendte undersøgelsesdesign. Herefter præsenteres de empiriske resultater. Artiklen afrundes med konklusion og perspektivering.¹

Population og undersøgelsesdesign

Population

Alle børsnoterede koncernselskaber skal ifølge lovgivningen aflægge årsregnskaber i overensstemmelse med de internationale regnskabsstandarder. Det er dog ikke alle selskaber, der har indregnet goodwill i balancen. I Danmark havde 82 børsnoterede selskaber indregnet goodwill pr. 1. marts 2006. Telefonisk kontakt med de 82 selskaber viste, at to selskaber havde skilt sig af med goodwill. Fire selskaber ønskede ikke at medvirke og yderligere 14 besvarede ikke spørgeskemaet trods positivt tilsagn. Herudover var der fire spørgeskemaer, som ikke var besvaret fuldt ud. Tabel 1 opsummerer populationen for denne undersøgelse:

Tabel 1. Oversigt over respondenter

Selskaber	Antal
med indregnet goodwill i balancen pr. 1. marts 2006	82
som efterfølgende har skilt sig af med goodwill	-2
	80
som ikke ønsker at deltage i spørgeskemaundersøgelsen	-4
	76
der ikke deltager trods positivt tilsagn	-14
der besvarer spørgeskemaet helt eller delvist	62
der besvarer spørgeskemaet delvis	-4
der besvarer spørgeskemaet fuldt ud	58

Som det fremgår af tabel 1, har 58 selskaber besvaret spørgeskemaet fuldt ud, mens fire selskaber besvarede spørgeskemaet delvist. Det svarer til, at 75% har besvaret spørgeskemaet fuldt ud og yderligere 5% har besvaret spørgeskemaet i et omfang, så de kan medtages i undersøgelsen.² For en yderligere uddybning af populationen henvises til Hansen m.fl. (2007a+b).

Undersøgelsesdesign

Formålet med denne undersøgelse er at identificere virksomhedskarakteristika, der kan forklare omfanget af fejl ved værdiforringelsestest. Baseret på forventede virksomhedskarakteristika, som kan forklare fejlene, datatilgængelighed i spørgeskemaundersøgelsen samt erfaringer fra tidligere undersøgelser er nedenfor identificeret en række faktorer, som forventes at forklare fejl begået ved værdiforringelsestest. Virksomheder, der besidder betydelige kompetencer indenfor værdiansættelse af virksomheder, må a priori forventes at være i stand til at gennemføre en værdiforringelsestest uden fejl eller med færre fejl end virksomheder med få eller ingen kompetencer. Nedenfor er listet seks faktorer, der forsøger at indfange forskellige kompetencer, der vurderes relevante i forbindelse med en værdiforringelsestest.

1. Virksomhedsstørrelse (størrelse). Generelt må det forventes, at større virksomheder vil have flere muligheder for at erhverve

kompetencer til særlige fagområder, herunder også værdiansættelse af virksomheder. Dette understøttes af Bens og Heltzer (2004). Det forventes derfor, at større virksomheder begår færre fejl i forbindelse med værdiforringelsestest end mindre virksomheder. I denne undersøgelse er selskabernes omsætning brugt som proxy for virksomhedens størrelse. Som alternativ er aktiver i alt anvendt som proxy, men det ændrer ikke ved undersøgelsens resultater. For at imødegå effekten af ekstreme værdier er både omsætning og aktiver transformeret til logaritmiske værdier.

2. Fælles model. Petersen og Plenborg (2006) anbefaler, at den samme værdiansættelsesmodel anvendes på tværs af analytikere, blandt andet med henblik på at reducere antallet af fejl. Tilsvarende må det forventes, at såfremt den samme model (regneark) anvendes på tværs af CGU'er, vil det reducere omfanget af fejl ved værdiforringelsestest, da der frigøres ressourcer til udarbejdelse af en forventelig fejlfri model.
3. Antal opkøb. Virksomheder, der ofte er involveret i tilkøb og frasalg af virksomheder, forventes at have større erfaring med værdiansættelse af virksomheder og dermed besidde større kompetencer der kan anvendes i forbindelse med gennemførelse af værdiforringelsestest. Det forventes således, at virksomheder, som ofte er involveret i køb og salg af virksomheder,

begår færre fejl end virksomheder med begrænset erfaring på dette område. Da respondenter i det anvendte spørgeskema angiver svarene på dette spørgsmål som en kategorisk variabel (antal opkøb/frasalg fx 0-1 eller 2-4), har selskaber, der foretager 0-1 opkøb pr. år fået koden 0, mens de øvrige virksomheder har fået koden 1 (dvs. virksomheder, som foretager mere end ét opkøb pr. år).

4. Manual. Virksomheder, der systematiserer deres arbejdsgange, forventes at begå færre fejl i forbindelse med værdiforringelsestest. Virksomheder (kodet 1), der har udarbejdet en manual efter hvilken, værdiforringelsestest gennemføres, antages derfor at begå færre fejl end virksomheder der ikke har udarbejdet en manual (kodet 0).
5. Antal timer per test per CGU (antal timer). En mulig forklaring på antallet af fejl er, at der ikke anvendes tilstrækkelig tid per test per CGU. Derfor undersøges, om det anvendte tidsforbrug til værdiforringelsestest kan forklare fejl begået ved værdiforringelsestest.³ Det forventes, at jo færre timer, der anvendes, desto flere fejl begås der ved værdiforringelsestest.
6. Øvrig erfaring med værdiansættelse (erfaring). Personer med en betydelig erfaring med værdiansættelse af virksomheder forventes at begå færre fejl end personer med begrænset viden om emnet. I spørgeskemaundersøgelsen er respondenterne blevet bedt om at indikere deres erfaring med værdiansættelse af virksomheder på en skala fra 1-5, hvor 5 indikerer stor erfaring.

Formålet med undersøgelsen er at analysere i hvilket omfang det samlede antal af fejl i værdiforringelsestest kan forklares af de seks

virksomhedskarakteristika. Dette testes ved hjælp af følgende model:

$$\text{Fejl} = \alpha_0 + \beta_1 \text{størrelse} + \beta_2 \text{fælles model} + \beta_3 \text{antal opkøb} + \beta_4 \text{manual} + \beta_5 \text{antal timer} + \beta_6 \text{erfaring} + \varepsilon \quad (1)$$

Fejl i denne undersøgelse defineres som a) manglende værdiforringelsestest på koncernniveau i de tilfælde goodwill og corporate assets ikke er allokeret til et lavere niveau end koncernniveau, b) forkert beregning af før-skat diskonterings-sats, c) forkert indregning af systematisk risiko i cash flowet henholdsvis diskonterings-satsen og d) forkert terminalværdiberegning. Fejl i model (1) måles som det samlede antal fejl, der begås på de fire områder. Begås der to fejl på de fire områder, vil fejlscoren være 0,5. Det vil sige, at responsvariablen fejl varierer fra 0 til 1.⁴ For alle seks virksomhedskarakteristika forventes koefficienterne (β_{1-6}) at være negative.

Empiriske resultater

I tabel 2 er vist omfanget af fejl for hver af de fire kategorier. Fejlene er udledt ud fra svarene i spørgeskemaet.

I alt 17 virksomheder allokerer ikke goodwill og/eller corporate assets til et lavere niveau end koncernniveau. Af disse foretager 12 ikke værdiforringelsestest på koncernniveau. De øvrige tre typer af fejl vedrører beregning af genindvindingsværdien baseret på en kapitalværdimodel (fx DCF-modellen). Den første af disse fejl knytter sig til beregning af før-skat diskonterings-satsen. Af de virksomheder, som vælger at beregne en før-skat diskonterings-sats, er der kun én virksomhed, som anvender iterationsmetoden (den korrekte metode). De øvrige virksomheder anvender andre (forkerte) metoder til estimation af før-skat diskonterings-

Tabel 2. Oversigt over typer af fejl begået ved værdiforringelsestest

Type af fejl	Antal virksomheder som gør det forkert	Antal virksomheder som gør det korrekt
Allokering af goodwill og corporate assets	12	5
Før-skat diskontering	17	1
Systematisk risiko	13	16
Beregning af terminalværdi	11	32

satsen. Den anden fejl ved estimation af genindvindingsværdien vedrører indregning af den systematiske risiko, hvor denne enten kan indregnes i cash flowet eller i diskonterings-satsen. 13 virksomheder indregner den systematiske risiko forkert, mens 16 virksomheder synes at tage korrekt højde for den systematiske risiko. Endelig er der 11 virksomheder, som estimerer terminalværdien forkert, mens 32 gør det korrekt. Med undtagelse af beregning af før-skat diskonteringsrenten viser ovenstående tabel, at der er en ganske pæn spredning i de virksomheder, som gør det korrekt henholdsvis forkert.⁵ For en yderligere uddybning af de identificerede fejl henvises til Hansen m.fl. (2007a+b).

I det følgende undersøges sammenhængen mellem antallet af fejl og de seks virksomhedskarakteristika.

I tabel 3 er indledningsvis vist korrelationen mellem responsvariablen fejl og de seks virksomhedskarakteristika.⁶ Det giver en indikation af forventede resultater i den multiple regressionsanalyse (model 1), ligesom det afdækker eventuelle problemer med multikollinearitet i datasættet (stærk korrelation imellem to eller flere af de seks virksomhedskarakteristika). Som forventet er fejl negativt korreleret med de fleste virksomhedskarakteristika. Således er korrelationen mellem fejl og henholdsvis størrelse, manual og øvrig erfaring med værdiansættelse negativ og signifikant på 1% - 10% niveauet. Det vil sige, at små virksomheder begår flere fejl end store virksomheder. Endvidere begår virksomheder, der udarbejder manualer for værdiforringelsestest, færre fejl end virksomheder, som undlader at udarbejde manualer. Endelig synes øvrig erfaring med

Tabel 3. Korrelationsanalyse af responsvariablen fejl og de seks virksomhedskarakteristika

	Fejl ^a	Størrelse ^b	Fælles model ^c	Antal opkøb ^d	Manual ^e	Antal timer ^f	Erfaring ^g
Fejl		-0,24 ^h (0,08)*	-0,08	-0,18	-0,38 (0,01)***	0,06	-0,30 (0,03)***
Størrelse			0,14	0,28 (0,04)**	0,31 (0,01)***	0,14	0,09
Fælles model				0,10	0,35 (0,01)***	-0,08	0,20
Antal opkøb					0,37 (0,01)***	-0,25	0,13
Manual						-0,27 (0,07)***	0,08
Antal timer per test							0,17

a. 'Fejl' opgøres som antallet af fejl i forhold til det samlede antal svar (antal fejl / antal mulige fejl)

b. 'Størrelse' måles som logaritmen af omsætningen

c. 'Fælles model' er kodet 1 såfremt der anvendes den samme kapitalværdiberegningsmodel på tværs af CGU'3er i en koncern og 0 såfremt det ikke er tilfældet.

d. 'Antal opkøb' er forventede antal opkøbte selskaber per år. Kodet 1 hvis forventet antal opkøbte selskaber pr. år overstiger 1 og 0 såfremt det ikke er tilfældet.

e. 'Manual' er kodet 1 såfremt, der er udarbejdet en manual og 0 såfremt det ikke er tilfældet.

f. 'Antal timer' er opgjort som det antal timer, der er medgået til hver værdiforringelsestest (pr. CGU)

g. 'Erfaring' er målt på en skala fra 1-5, hvor 1 indikerer ingen eller stærkt begrænset involvering i øvrige værdiansættelsesopgaver.

h. Spearman korrelationskoefficienter markeret med fed er signifikant på 1% (*), 5% (**) eller 10% (***) niveauet. Kun p-værdier for signifikante korrelationskoefficienter er medtaget.

i. Antallet af observationer varierer mellem 37-62.

værdiansættelse af virksomheder at influere positivt på antallet af korrekte værdiforringelsestest.

Ikke overraskende viser resultaterne i tabel 3, at store virksomheder køber mere op end små virksomheder (signifikant på 5% niveauet), ligesom der er en tendens til, at store virksomheder i større omfang får udarbejdet en manual for værdiforringelsestest (signifikant på 1% niveauet). Virksomheder, som anvender den samme værdiansættelsesmodel på tværs af CGU'er, får ligeledes hyppigere udarbejdet en manual (signifikant på 1% niveauet). Tilsvarende resultater findes for virksomheder, der oftere foretager opkøb. De får også i større omfang udarbejdet en manual (signifikant på 1% niveauet). Disse resultater indikerer, at store virksomheder og virksomheder, der ofte foretager opkøb eller anvender den samme værdiansættelsesmodel på tværs af CGU'er, er mere systematiske omkring værdiansættelsesforringelsestest (udarbejder manualer). Umiddelbart forekommer den negative korrelation mellem manual og antal timer anvendt per værdiforringelsestest pr. CGU lidt overraskende (signifikant på 10% niveauet). Men en mulig tolkning af

resultatet er, at virksomheder, der udarbejder manualer, er mere systematiske der sætter dem i stand til at gennemføre en værdiforringelsestest signifikant hurtigere end virksomheder, der undlader at udarbejde manualer. I øvrigt giver de rapporterede korrelationer i tabel 3 ikke anledning til at tro, at der vil være problemer med multikollinearitet i den efterfølgende multiple regressionsanalyse.⁷

I tabel 4 rapporteres resultaterne fra den multiple regressionsanalyse. Koefficienterne for alle variable med undtagelse af fælles model er som forventet negative. I forhold til korrelationsanalysen rapporteret i tabel 4, er koefficienten for størrelse negativ men insignifikant. Til gengæld er koefficienterne for manual og øvrig erfaring med værdiansættelse negative og signifikante på henholdsvis 1% og 5% niveauet. Når der således kontrolleres for manualer og erfaring elimineres signifikansen for størrelse. Manualer og erfaring synes at være vigtigere variable til forklaring af fejl end størrelse. Koefficienterne for de øvrige variable (fælles model, antal opkøb og tidsforbruget per test) er insignifikante og derfor ikke i stand til at forklare fejl begået ved værdiforringelsestest.

Tabel 4. Forklaring af fejl i værdiforringelsestest

Model: Fejl = $\alpha_0 + \beta_1$ størrelse + β_2 fælles model + β_3 antal opkøb + β_4 manual + β_5 antal timer + β_6 erfaring + ϵ (1)										
	Skæring af y-akse	Størrelse ^b	Fælles model ^c	Antal opkøb ^d	Manual ^e	Antal timer per test ^f	Øvrig erfaring med værdiansættelse ^g	R ²	F-statistik	Antal observationer
Model	1,32 0,01*** ^h	-0,06 (0,52)	0,03 (0,81)	-0,12 (0,90)	-0,31 0,01***	-0,0003 (0,92)	-0,12 (0,02)**	28,3%	3,1 (0,02)**	35

- 'Fejl' opgøres som antallet af fejl i forhold til det samlede antal svar (OK / Fejl).
- 'Størrelse' måles som logaritmen af omsætningen.
- 'Fælles model' er kodet 1 såfremt der anvendes den samme kapitalværdiberegningsmodel på tværs af CGU'3er i en koncern og 0 såfremt det ikke er tilfældet.
- 'Antal opkøb' er forventede antal opkøbte selskaber per år. Kodet 1 hvis forventet antal opkøbte selskaber pr. år overstiger 1 og 0 såfremt det ikke er tilfældet.
- 'Manual' er kodet 1 såfremt, der er udarbejdet en manual og 0 såfremt det ikke er tilfældet.
- 'Antal timer' er opgjørt som det antal timer, der er medgået til hver værdiforringelsestest (per CGU).
- 'Erfaring' er målt på en skala fra 1-5, hvor 1 indikerer ingen eller stærkt begrænset involvering i øvrige værdiansættelsesopgaver.
- Tallet i parenteser viser, hvorvidt koefficienten er signifikant (1% (***) eller 5% (**)) signifikansniveau. Signifikante p-værdier er endvidere markeret med fed.

Yderligere analyser af de fundne resultater ('robustness check')

De to virksomhedskarakteristika antal opkøb og tidsforbruget pr. værdiforringelsestest reducerer antallet af observationer betydeligt i den multiple regressionsanalyse.⁸ Da ingen af de to variable er i stand til at forklare antallet af fejl, er nye tests gennemført uden disse variable med henblik på at øge antallet af observationer og dermed robustheden af de fundne resultater. De nye tests uden de to variable medfører, at antallet af observationer øges til 48. Endvidere styrkes signifikansen for variable manualer og erfaring (ikke rapporteret).⁹ Det understøtter derfor resultaterne i tabel 4.¹⁰

Diverse diagnostik tests viser også, at analysen ikke bryder med de bagvedliggende antagelser i regressionsanalysen. Som vist i korrelationsanalysen og den rapporterede variance inflation factor, er der ikke problemer med multikollinearitet. Ligeledes underbygger normalfraktildiagrammer for de standardiserede residualer samt diagrammer, hvor standardiserede residualer er sammenholdt med niveauet for responsvariablen, antagelsen om, at restledene er normalfordelte. Disse yderligere analyser underbygger konklusionerne i undersøgelsen.

Konklusion og perspektivering

Vi dokumenterer, at virksomheder, der udarbejder manualer og involverer folk med erfaring med værdiansættelse af virksomheder, begår signifikant færre fejl ved gennemførelse af værdiforringelsestest. Det vurderer vi som nyttig viden i et fremadrettet perspektiv. I forhold til en hensigtsmæssig implementering af IAS 36 synes det således anbefalelsesværdigt, at der udarbejdes manualer, der beskriver retningslinierne for en korrekt implementering af en værdiforringelsestest. Endvidere bør ansatte med betydelig erfaring inddrages i forbindelse med værdiforringelsestest. Således er værdiforringelsestest en øvelse, som ofte kun foretages én gang årligt og da beregningen af genindvindingsværdien er kompliceret, er det derfor fordelagtigt, at hente inspiration i en manual, der er revideret af revisor og gennemført af ansatte med betydelig erfaring i værdiansættelse af virksomheder.

Især mindre virksomheder har ofte ikke kapacitet til at dedikere en eller flere personer til værdiansættelsesopgaver. Disse virksomheder kan med fordel udarbejde en manual for værdiforringelsestest. Det kan endvidere ikke afvises, at virksomhederne med fordel vil kunne hente inspiration hos eksterne rådgivere.

De nævnte forslag skulle samtidig gerne føre til, at værdiforringelsestest gennemføres mere ensartet på tværs af ansatte i samme koncern og virksomhederne imellem. Det øger troværdigheden (pålideligheden) af de rapporterede data ligesom en sammenligning af regnskabstal over tid og på tværs af selskaber bliver mere meningsfyldte.

I et lidt større perspektiv er der næppe grund til at tro, at der ikke også er problemer med implementering af andre regnskabsstandarder i årsrapporten. Der er således en stigende tendens til, at de internationale regnskabsstandarder bliver mere detaljerede og ofte mere komplekse. Eksempelvis er det nødvendigt i større omfang at anvende skøn i årsrapporten for eksempel som følge af aktiver og forpligtelser indregnes til dagsværdi i stigende omfang. Ligeledes skal kapitalværdimodeller og optionsmodeller i højere grad anvendes ved implementering af internationale regnskabsstandarder (fx IAS 36 og IFRS 2). Denne undersøgelse dokumenterer vigtigheden af, at disse (komplerede) standarder indarbejdes systematisk i årsrapporten og at de fornødne ressourcer (herunder specielt vidensniveau) anvendes i den forbindelse. Det er efter vor opfattelse budskaber som til såvel de børsnoterede virksomheder som revisorerne bør notere sig. For standardudstedere, som for eksempel IASB, er resultaterne også relevante. Således underbygger de kravene til de personer, som er involveret i udarbejdelsen af årsrapporter. De nye regnskabsstandarder fra IASB er af en sådan kompleksitet, at endog en ganske betydelig viden er påkrævet for at sikre en korrekt implementering. IASB bør forholde sig til denne problematik. Det kan eksempelvis ske ved, at IASB forenkler regnskabsstandarderne eller gør dem mere pædagogiske.

Summary

Fair value is increasingly used as a method of valuation to determine assets and liabilities. While this seems natural in terms of financial assets and liabilities, it seems more controversial to apply fair value to determine goodwill. Determination of the value of goodwill is a technical challenge and rests on a matter of judgement. This study focuses on the technical problems associated with an impairment test. The study further develops Hansen et al (2007a + b) where it is argued that enterprises make a number of technical errors in connection with an impairment test.

We attempt to identify specific corporate characteristics which may explain errors committed in the performance of an impairment test, and here we have found at least two

aspects. Hence, a significantly lower number of errors are made by enterprises that draw up manuals and have the impairment test performed by people experienced in the valuation of enterprises than by enterprises that do not. However, corporate characteristics such as size, time spent per impairment test, number of acquisitions and the application of identical valuation models across cash generating units (CGUs) cannot, statistically, explain the errors made in the implementation of an impairment test.

In our opinion, this study will be of considerable interest to enterprises, auditors and those who prepare financial statements and those who use them.

Noter

1. I nærværende artikel beskrives ikke den regnskabsmæssige behandling (regulering) af goodwill, ligesom der kun vil være en kortfattet beskrivelse af populationen. For en mere indgående beskrivelse af disse områder henvises til Hansen m.fl. (2007a+b).
2. Da 78% af alle børsnoterede virksomheder med goodwill indgår i undersøgelsen, vurderes der ikke at være problemer med repræsentativitet (selektion bias).
3. Antallet af timer per test behøver ikke nødvendigvis at være en god forklaring på antallet af fejl identificeret ved værdiforringelsestest. Eksempelvis kan der foreligge et gennearbejdet budgetmateriale for hver CGU, hvorfor der kun behøves ganske lidt tid per CGU. Endvidere kan nogle CGU'er være mere komplekse end andre, hvorfor mere tid er påkrævet for hver test
4. Årsagen til at vi deflaterer antallet af fejl er, virksomheder ikke nødvendigvis behøver at svare på alle fire kategorier. Anvendes eksempelvis en diskonteringsrente efter skat, kan der ikke begås fejl ved opgørelse af diskonteringsrenten før skat. Vi har imidlertid også estimeret responsvariablen fejl ved at addere antallet af fejl uden at deflatere. Dette ændrer imidlertid ikke på de rapporterede resultater.
5. Det skal bemærkes, at det primært er mindre virksomheder, som estimerer diskonteringsrenten før skat. Således er 13 af de 18 virksomheder, som estimerer diskonteringsrenten før skat, mindre virksomheder.
6. Såvel Pearson (parametrisk) som Spearman (ikke-parametrisk) korrelationer giver samme resultat, hvorfor der kun rapporteres en korrelationsmatrice baseret på Spearman korrelationer.
7. Variance inflation faktoren bekræfter også dette. Den er ikke højere end 1,3, hvilket er væsentligt under den kritiske værdi på 10.
8. Det skyldes, at respondenterne oftere har svaret 'ved ikke' for spørgsmålene 'antal forventede opkøb' og 'tidsforbruget pr. værdiforringelsestest'.
9. Resultaterne fra følsomhedsanalysen er ikke rapporteret af pladshensyn, men kan fås ved henvendelse til forfatterne.

10. Hverken størrelse eller fælles model er signifikante i den multiple regressionsanalyse i tabel 4. Det kunne derfor tale for også at eliminere disse variable. Det vil dog ikke øge antallet af observationer. Endvidere er

det muligt, at signifikansen for koefficienterne for disse to variable vil ændre sig med det øgede antal observationer. Det er derfor vurderet mest hensigtsmæssigt at bevare disse variable i følsomhedsanalysen.

Litteratur

Bens, A. B. og **W. Heltzer**: The Information Content and Timeliness of Fair Value Accounting: An Examination of Goodwill Write-offs Before, During and After Implementation of SFAS 142, Working Paper, University of Chicago, 2004.

Hansen, C. K., C. Petersen og **T. Plenborg** (2007a): Danske erfaringer med værdiforringelsestest – del 1, Revision og Regnskabsvæsen, januar 2007.

Hansen, C. K., C. Petersen og **T. Plenborg** (2007b): Danske erfaringer med værdiforringelsestest – del 2, Revision og Regnskabsvæsen,

januar 2007.

Husman, S., Schmidt, M. and **Seidel, T.**: The discount rate. A note on IAS 36, Discussion paper No. 246, European University Viadrina Frankfurt (Oder), Germany, 2006.

Petersen, C. V. og **T. Plenborg**: The implementation and application of valuation approaches, Working Paper, Copenhagen Business School, 2006.

Seetharaman, A., Sreenivasan, J., Sudha, R., Yee, T. Y. Managing impairment of goodwill. Journal of Intellectual Capital Vol.7 (3), 2006.